

Senátní návrh

ZÁKON

ze dne 2015,

**kterým se mění zákon č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád, ve znění pozdějších předpisů,
a zákon č. 120/2001 Sb., o soudních exekutorech a exekuční činnosti (exekuční řád)
a o změně dalších zákonů, ve znění pozdějších předpisů**

Parlament se usnesl na tomto zákoně České republiky:

ČÁST PRVNÍ

Změna občanského soudního řádu

Čl. I

V zákoně č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád, ve znění zákona č. 36/1967 Sb., zákona č. 158/1969 Sb., zákona č. 49/1973 Sb., zákona č. 20/1975 Sb., zákona č. 133/1982 Sb., zákona č. 180/1990 Sb., zákona č. 328/1991 Sb., zákona č. 519/1991 Sb., zákona č. 263/1992 Sb., zákona č. 24/1993 Sb., zákona č. 171/1993 Sb., zákona č. 117/1994 Sb., zákona č. 152/1994 Sb., zákona č. 216/1994 Sb., zákona č. 84/1995 Sb., zákona č. 118/1995 Sb., zákona č. 160/1995 Sb., zákona č. 238/1995 Sb., zákona č. 247/1995 Sb., nálezu Ústavního soudu, vyhlášeného pod č. 31/1996 Sb., zákona č. 142/1996 Sb., nálezu Ústavního soudu, vyhlášeného pod č. 269/1996 Sb., zákona č. 202/1997 Sb., zákona č. 227/1997 Sb., zákona č. 15/1998 Sb., zákona č. 91/1998 Sb., zákona č. 165/1998 Sb., zákona č. 326/1999 Sb., zákona č. 360/1999 Sb., nálezu Ústavního soudu, vyhlášeného pod č. 2/2000 Sb., zákona č. 27/2000 Sb., zákona č. 30/2000 Sb., zákona č. 46/2000 Sb., zákona č. 105/2000 Sb., zákona č. 130/2000 Sb., zákona č. 155/2000 Sb., zákona č. 204/2000 Sb., zákona č. 220/2000 Sb., zákona č. 227/2000 Sb., zákona č. 367/2000 Sb., zákona č. 370/2000 Sb., zákona č. 120/2001 Sb., zákona č. 137/2001 Sb., zákona č. 231/2001 Sb., zákona č. 271/2001 Sb., nálezu Ústavního soudu, vyhlášeného pod č. 276/2001 Sb., zákona č. 317/2001 Sb., zákona č. 451/2001 Sb., zákona č. 491/2001 Sb., zákona č. 501/2001 Sb., zákona č. 151/2002 Sb., zákona č. 202/2002 Sb., zákona č. 226/2002 Sb., zákona č. 309/2002 Sb., zákona č. 320/2002 Sb., nálezu Ústavního soudu, vyhlášeného pod č. 476/2002 Sb., zákona č. 88/2003 Sb., zákona č. 120/2004 Sb., nálezu Ústavního soudu, vyhlášeného pod č. 153/2004 Sb., zákona č. 237/2004 Sb., zákona č. 257/2004 Sb., zákona č. 340/2004 Sb., zákona č. 436/2004 Sb., zákona č. 501/2004 Sb., zákona č. 554/2004 Sb., zákona č. 555/2004 Sb., zákona č. 628/2004 Sb., zákona č. 59/2005 Sb., zákona č. 170/2005 Sb., zákona č. 205/2005 Sb., zákona č. 216/2005 Sb., zákona č. 342/2005 Sb., zákona č. 377/2005 Sb., zákona č. 383/2005 Sb., zákona č. 413/2005 Sb., zákona č. 56/2006 Sb., zákona č. 57/2006 Sb., zákona č. 79/2006 Sb., zákona č. 112/2006 Sb., zákona č. 113/2006 Sb., zákona č. 115/2006 Sb., zákona č. 133/2006 Sb., zákona č. 134/2006 Sb., zákona č. 135/2006 Sb., zákona č. 189/2006 Sb., zákona č. 216/2006 Sb., zákona č. 233/2006 Sb., zákona č. 264/2006 Sb., zákona č. 267/2006 Sb., zákona č. 308/2006 Sb., zákona č. 315/2006 Sb., zákona č. 296/2007 Sb., zákona č. 104/2008 Sb., zákona č. 123/2008 Sb., zákona č. 126/2008 Sb., zákona č. 129/2008 Sb., zákona č. 259/2008 Sb., zákona č. 274/2008 Sb., zákona č. 295/2008 Sb., zákona č. 305/2008 Sb., zákona č. 384/2008 Sb., zákona č. 7/2009 Sb., zákona č. 198/2009 Sb., zákona č. 218/2009

Sb., zákona č. 227/2009 Sb., zákona č. 281/2009 Sb., zákona č. 285/2009 Sb., zákona č. 286/2009 Sb., zákona č. 420/2009 Sb., nálezu Ústavního soudu, vyhlášeného pod č. 48/2010 Sb., zákona č. 347/2010 Sb., zákona č. 409/2010 Sb., zákona č. 69/2011 Sb., nálezu Ústavního soudu, vyhlášeného pod č. 80/2011 Sb., zákona č. 139/2011 Sb., zákona č. 186/2011 Sb., zákona č. 188/2011 Sb., zákona č. 218/2011 Sb., zákona č. 355/2011 Sb., zákona č. 364/2011 Sb., zákona č. 420/2011 Sb., zákona č. 458/2011 Sb., zákona č. 470/2011 Sb., nálezu Ústavního soudu, vyhlášeného pod č. 147/2012 Sb., zákona č. 167/2012 Sb., zákona č. 202/2012 Sb., zákona č. 334/2012 Sb., nálezu Ústavního soudu, vyhlášeného pod č. 369/2012 Sb., zákona č. 396/2012 Sb., zákona č. 399/2012 Sb., zákona č. 401/2012 Sb., zákona č. 404/2012 Sb., zákona č. 45/2013 Sb., zákona č. 241/2013 Sb., zákona č. 293/2013 Sb., zákona č. 252/2014 Sb. a zákona č. 87/2015 Sb., se za § 353 vkládá nový § 353a, který včetně nadpisu a poznámky pod čarou č. 103 zní:

„§ 353a

Činnost soudu před zahájením exekučního řízení

(1) Na žádost oprávněného podanou k soudu příslušnému podle § 45 exekučního řádu určí soud k provedení exekuce exekutora, kterého vybere ze seznamu exekutorů způsobem stanoveným podle jiného právního předpisu¹⁰³⁾.

(2) Žádost musí kromě obecných náležitostí (§ 42 odst. 4) obsahovat

- a) označení exekučního soudu,
- b) označení exekučního titulu a orgánu, který ho vydal, nebo osoby, která jej vyhotovila,
- c) označení oprávněného a povinného.

(3) Soud exekutora určí a o jeho určení písemně vyrozumí oprávněného bez zbytečného odkladu. Určení není rozhodnutím.

(4) Bylo-li rozhodnuto, že je exekutor vyloučen, soud postupuje obdobně podle odstavce 1.

(5) K opakované žádosti v téže věci soud nepřihlíží, ledaže k tomu shledá důvody zvláštního zřetele hodné.

¹⁰³⁾ § 28 zákona č. 120/2001 Sb., o soudních exekutorech a exekuční činnosti (exekuční řád) a o změně dalších zákonů, ve znění pozdějších předpisů.“

ČÁST DRUHÁ

Změna exekučního řádu

Čl. II

Zákon č. 120/2001 Sb., o soudních exekutorech a exekuční činnosti (exekuční řád) a o změně dalších zákonů, ve znění zákona č. 6/2002 Sb., zákona č. 279/2003 Sb., zákona č. 360/2003 Sb., zákona č. 53/2004 Sb., zákona č. 257/2004 Sb., zákona č. 284/2004 Sb., zákona č. 499/2004 Sb., zákona č. 501/2004 Sb., zákona č. 377/2005 Sb., zákona č. 57/2006 Sb., zákona č. 70/2006 Sb., zákona č. 79/2006 Sb., zákona č. 133/2006 Sb., zákona č. 253/2006 Sb., zákona č. 296/2007 Sb., zákona č. 347/2007 Sb., zákona

č. 254/2008 Sb., zákona č. 259/2008 Sb., zákona č. 274/2008 Sb., zákona č. 301/2008 Sb., zákona č. 7/2009 Sb., zákona č. 41/2009 Sb., zákona č. 183/2009 Sb., zákona č. 227/2009 Sb., zákona č. 281/2009 Sb., zákona č. 285/2009 Sb., zákona č. 286/2009 Sb., zákona č. 409/2010 Sb., zákona č. 188/2011 Sb., zákona č. 428/2011 Sb., zákona č. 89/2012 Sb., zákona č. 396/2012 Sb., zákona č. 45/2013 Sb., zákona č. 170/2013 Sb., zákona č. 256/2013 Sb., zákona č. 303/2013 Sb., zákonného opatření Senátu č. 340/2013 Sb. a zákonného opatření Senátu č. 344/2013 Sb., se mění takto:

1. § 28 zní:

„§ 28

(1) Exekutor se určuje ze seznamu exekutorů vedeného ministerstvem.

(2) Exekuční soud určí na žádost oprávněného k vedení exekuce exekutora, jehož sídlo exekutorského úřadu je v obvodu krajského soudu, ve kterém je exekuční soud. Exekutor se určí podle číselného pořadí jeho jména v seznamu exekutorů pro daný obvod krajského soudu, které připadá na okamžik podání žádosti o určení exekutora oprávněným.

(3) Exekuci vede exekutor určený podle odstavce 2, který je zapsán v rejstříku zahájených exekucí. Úkony exekutora se považují za úkony exekučního soudu.“

2. V § 29 odstavec 11 zní:

„(11) Jestliže bylo rozhodnuto, že exekutor je vyloučen, v exekuci pokračuje exekutor určený podle § 28 odst. 2, kterého označí oprávněný a který se zapíše do rejstříku zahájených exekucí tak, že provede změnu údaje podle § 35b odst. 1 písm. a) nebo b); nově zaregistrovaný exekutor rozhodne příkazem k úhradě nákladů exekuce o dosud vzniklých nákladech exekuce.“

3. § 35 odst. 4 se zrušuje.

Dosavadní odstavec 5 se označuje jako odstavec 4.

4. Za § 39 se vkládá nový § 39a, který včetně poznámky pod čarou č. 33 zní:

„§ 39a

(1) Zjistí-li exekutor, kterému došel exekuční návrh, že není exekutorem, který byl určen soudem k vedení exekuce, vyzve oprávněného, aby, pokud tak již neučinil, do 15 dnů podal k exekučnímu soudu žádost o určení exekutora podle jiného právního předpisu³³⁾, a poučí ho, že jinak návrh odmítne. V poučení exekutor označí exekuční soud.

(2) Exekutor předá spis exekutorovi určenému podle § 28, kterého označil oprávněný, nejpozději do 5 dnů od označení exekutora. Účinky původního exekučního návrhu oprávněného zůstávají zachovány. Lhůta k pověření podle § 43a běží ode dne převzetí spisu novým exekutorem.

³³⁾ § 353a občanského soudního řádu.“

5. V § 43a odst. 1 větě první se za slovo „Exekutor“ vkládají slova „určený podle § 28“ a za slovo „návrh“ se vkládají slova „nebo mu byl předán podle § 39a“.
6. V § 43a odst. 6 se za slovo „zastavil“ vkládají slova „nebo postupoval podle § 39a“.
7. § 44b se včetně nadpisu zrušuje.
8. V § 131 se na konci písmene e) tečka nahrazuje čárkou a doplňuje se písmeno f), které zní:
„f) podrobnosti pro vedení seznamu exekutorů a postupu pro určení exekutora podle § 28.“.

Čl. III

Přechodná ustanovení

1. Pro exekuční řízení zahájená přede dnem nabytí účinnosti tohoto zákona se použije zákon č. 120/2001 Sb., ve znění účinném přede dnem nabytí účinnosti tohoto zákona.
2. Dojde-li po dni nabytí účinnosti tohoto zákona ke spojení řízení zahájeného po dni nabytí účinnosti tohoto zákona s řízením zahájeným přede dnem nabytí účinnosti tohoto zákona, povede spojené řízení exekutor určený podle § 28 zákona č. 120/2001 Sb., ve znění účinném ode dne nabytí účinnosti tohoto zákona.

ČÁST TŘETÍ

ÚČINNOST

Čl. IV

Tento zákon nabývá účinnosti prvním dnem třetího kalendářního měsíce následujícího po jeho vyhlášení.

DŮVODOVÁ ZPRÁVA

A. Obecná část

1. Zhodnocení platného právního stavu

Podle současného systému je možné, aby si oprávněný vybral kteréhokoli exekutora bez ohledu na to, kde je sídlo exekutora či bydliště povinného. Volba exekutora je tedy pouze v rukou oprávněného, který není ve svém rozhodování nikterak limitován. Takovéto uspořádání však není standardní. Je třeba si uvědomit, že soudní exekutor je podle zákona úřední osobou, tedy orgánem veřejné moci, kterou exekuční a další činnosti pověřil stát. Stát přenesl část své moci, tedy prostředky způsobilé zajistit vymožení nesplněné povinnosti, právě na tyto osoby. Při výkonu státní moci je přitom obvyklé, aby orgány nebo osoby, které tuto moc vykonávají, byly určeny pravidly o místní příslušnosti. Takovéto uspořádání vychází z čl. 38 odst. 1 Listiny základních práv a svobod: „*Nikdo nesmí být odňat svému zákonnému soudu. Příslušnost soudu i soudce stanoví zákon.*“. Toto pravidlo je respektováno nejen v řízení nalézacím, ale i v řízení vykonávacím, když zákon č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád, určuje, který soud je místně příslušným v konkrétní exekuční věci.

V případě výkonu rozhodnutí prostřednictvím soudního exekutora však žádná pravidla místní příslušnosti exekutorů neexistují. Soudní exekutor je tedy místně příslušným pro vedení exekuce v obvodu celé České republiky bez ohledu na umístění jeho sídla i bez ohledu na sídlo exekučního soudu povinného, který je určen místem trvalého pobytu povinného, resp. jeho sídlem, jde-li o osobu právnickou. Tento systém však vede k tomu, že se zvyšují náklady na exekuci samotnou a dále se exekutor pro povinného může stát prakticky nedostupným, neboť jeho kancelář může být stovky kilometrů daleko. Je nepochybné, že takováto úprava znepřístupňuje exekutora povinnému.

Principu zavedení místní příslušnosti exekutorů byl Senát nakloněn již v minulosti, když dne 18. července 2012 přijal v rámci projednávání návrhu zákona, kterým se mění zákon č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád, ve znění pozdějších předpisů, a další související zákony (senátní tisk č. 375, 8. funkční období), pozměňovací návrhy, s nimiž vrátil návrh zákona zpět Poslanecké sněmovně (usnesení č. 678). Mezi těmito pozměňovacími návrhy Senátu byl i bod 16, který měnil dosavadní § 28 a nově normoval, že místně příslušným exekutorem je exekutor se sídlem v obvodu exekučního soudu. Dále pak, že nepůsobí-li v obvodu exekučního soudu žádný exekutor nebo je-li tento z provedení exekuce vyloučen, pak je místně příslušným k vedení exekuce exekutor se sídlem v obvodu krajského soudu, do jehož obvodu patří obvod exekučního soudu. Poslanecká sněmovna však na svém znění setrvala, a proto k zavedení místní příslušnosti nedošlo.

Podle platného právního stavu vydá soud exekutorovi vybranému oprávněným pověření, pokud jsou splněny všechny zákonem stanovené předpoklady. Soud tedy není do výběru exekutora nikterak zaangażován a přísluší mu pouze role toho, jenž potvrdí výběr exekutora.

2. Východiska navrhované právní úpravy

Z důvodů výše uvedených se navrhuje upravit pravidla místní příslušnosti exekutorů a rozvrhu exekucí tak, aby respektovala skutečnost, že na soudního exekutora byl státem přenesen výkon státní moci.

Zavedením místní příslušnosti by se měla zvýšit ochrana práv povinných, neboť zúžením místní působnosti dojde ke zvýšení dosažitelnosti exekutorů povinnými, ať již pro zaplacení vymáhané částky, řešení splátkových kalendářů či pro prostou možnost nahlédnutí do exekučního spisu. Na druhé straně se zlepší soudní dohled nad výkonem exekutorské činnosti a znalost místních podmínek exekutorem může přispět i ke zvýšení šancí na úspěšnost vymožení exekučních pohledávek ve prospěch oprávněného.

Podle provedených rešerší má místní příslušnost soudních exekutorů v Evropě velmi silnou pozici a jde o tradiční a právně vyspělý princip, který je zaveden ve všech členských státech Evropské unie s výjimkou České republiky, Slovenska, Albánie a Nizozemí.

Pro přijetí místní příslušnosti soudních exekutorů se vyslovili také samotní exekutoři, když jejich sněm dne 27. května 2014 v Brně přijal usnesení, kterým podporuje urychlené zavedení teritoriality soudních exekutorů. Dle samotného textu usnesení sněmu *„Exekutorská komora České republiky jako samosprávná stavovská organizace všech soudních exekutorů podporuje urychlené zavedení systému místní příslušnosti soudních exekutorů s rovnoměrným přidělováním exekucí soudním exekutorům místně příslušným podle místa bydliště (sídla) povinného a žádá o urychlené provedení legislativních změn, které k zavedení tohoto principu garantujícího faktickou nestrannost a nezávislost soudních exekutorů povedou a odstraní stav, kdy exekutoři jsou si navzájem konkurujícími podnikateli usilujícími o získání co nejvíce exekucí. Sněm exekutorů jako nejvyšší orgán exekutorské komory ukládá prezídiu komory a jeho členům aktivně prosazovat zavedení systému místní příslušnosti soudních exekutorů s rovnoměrným přidělováním exekucí soudním exekutorům místně příslušným podle místa bydliště (sídla) povinného.“*

System místní příslušnosti soudních exekutorů se navrhuje doplnit pravidlem rovnoměrného přidělování exekucí automatizovaným systémem na základě žádosti oprávněného podané exekučnímu soudu, čímž dojde k odstranění stavu, kdy exekutoři jsou si navzájem konkurujícími podnikateli. Obdobné pravidlo platí i pro přidělování nápadu notářů jako pověřených soudních komisařů v řízení o pozůstalosti; inspirací pro vlastní mechanismus fungování systému je úprava výběru insolvenčních správců.

Lze připomenout, že uvedený záměr odpovídá i naplnění bodu 9.5 koaliční smlouvy uzavřené na volební období 2013-2017, podle něhož *„Exekutoři nesmějí být vzájemně si konkurujícími podnikateli usilujícími o získání co nejvíce exekucí. Má jít o zástupce státu objektivně vykonávající právo a šetřící práva jak věřitele, tak dlužníka.“*

Využitím navrhovaného systému lze přispět v maximální míře k posílení nestrannosti a nezávislosti soudního exekutora, neboť se rovněž zruší někdy nikoliv prospěšné vazby mezi exekutorem a věřitelem.

3. Zhodnocení souladu navrhované právní úpravy s ústavním pořádkem České republiky

Navrhovaná právní úprava je v souladu s ústavním pořádkem České republiky, když lépe reflektuje čl. 38 odst. 1 Listiny základních práv a svobod.

4. Zhodnocení slučitelnosti navrhované právní úpravy s předpisy Evropské unie a judikaturou soudních orgánů Evropské unie

Právo Evropské unie se na problematiku upravenou předloženým návrhem nevztahuje.

5. Zhodnocení souladu navrhované právní úpravy s mezinárodními smlouvami, jimiž je Česká republika vázána

Navrhovaná právní úprava je plně v souladu s vyhlášenými mezinárodními smlouvami, k jejichž ratifikaci dal Parlament souhlas a jimiž je Česká republika vázána, jakož i s obecně uznávanými a dodržovanými zásadami mezinárodního práva.

6. Předpokládaný hospodářský a finanční dosah navrhované právní úpravy na státní rozpočet, ostatní veřejné rozpočty, na podnikatelské prostředí České republiky, dále sociální dopady, včetně dopadů na specifické skupiny obyvatel, zejména osoby sociálně slabé, osoby se zdravotním postižením a národnostní menšiny, a dopady na životní prostředí

Navržená právní úprava nemá přímý vliv na rozpočty veřejných ani soukromých subjektů, s výjimkou nákladů na státní rozpočet na zavedení seznamu soudních exekutorů a systému přidělování exekucí soudy.

Předmětná změna bude mít pozitivní dopad na specifické skupiny osob, zejména osoby sociálně slabé, neboť dojde v řadě exekucí k přiblížení exekutora osobě povinného. Povinný tak nebude muset vynakládat zbytečně vysoké částky za cestovné k exekutorovi. Shodně by mělo dojít ke snížení nákladů exekuce, neb ani exekutor nebude muset vynakládat vysoké částky na cestovné v případech velké vzdálenosti sídla exekutora a bydliště povinného.

Navrhovaná právní úprava nemá žádné dopady na životní prostředí.

7. Zhodnocení dopadů navrhovaného řešení ve vztahu k ochraně soukromí a osobních údajů.

Úprava nemá dopady ve vztahu k ochraně soukromí či osobních údajů. Návrh žádným způsobem nemění dosavadní praxi v oblasti ochrany soukromí či osobních údajů.

8. Zhodnocení korupčních rizik

Tato úprava nepředpokládá žádná korupční rizika; naopak přispívá k transparentci a objektivnosti exekučních řízení.

B. Zvláštní část

K článku I

Navrhuje se upravit zvláštní postup soudu pro účely určení exekutora k vedení exekuce. K tzv. určení exekutora by docházelo před zahájením exekučního řízení na žádost podanou oprávněným soudem, a to postupem soudu podle § 353a upraveným v rámci tzv. jiných činností soudu (část sedmá občanského soudního řádu). Nepůjde tedy o rozhodování soudu v rámci řízení. Samotný způsob výběru exekutora (tzv. kolovací systém v rámci obvodu krajského soudu) upravuje návrh nového znění § 28 exekučního řádu. Po určení exekutora by bylo následně zahájeno exekuční řízení postupem podle stávající právní úpravy.

V odstavci 2 jsou stanoveny minimální náležitosti žádosti o určení exekutora podávané oprávněným.

Stejně jako v případě určení exekutora pro vedení exekuce se bude podle odstavce 4 postupovat i v případě určení jiného exekutora poté, co byl předchozí exekutor vyloučen.

Odstavec 5 má plnit dvě funkce. Za prvé má omezit riziko zneužívání tohoto ustanovení formou opakovaného podávání žádosti v téže věci až do doby, než by soud novým způsobem určil k vedení exekuce exekutora, kterého si přeje oprávněný. Na druhou stranu v návaznosti na navrhované vypuštění § 44b exekučního řádu odstavec 5 představuje pojistku pro případy, kdy soud určí jiného exekutora pro vedení exekuce v téže věci, pokud k tomu shledá důvody zvláštního zřetele vhodné. Takovými důvody mohou být např. situace, kdy exekutor vůbec nekoná nebo kdy byl odvolán a dosud nebyl jmenován jiný exekutor a hrozí nebezpečí z prodlení, pokud nebude exekuční titul včas vykonán.

K článku II

K bodu 1

V odstavci 1 se v souvislosti se zavedením tzv. teritoriality exekutorů navrhuje stanovit, aby k vedení exekuce byl určen exekutor ze seznamu exekutorů vedeného Ministerstvem spravedlnosti.

Jednalo by se o centrální seznam s přístupem všech okresních soudů přes webové rozhraní (podobně jako u centrální evidence obyvatel), ve kterém by byla jména exekutorů

rozdělena podle obvodů krajských soudů, v nichž mají exekutoři sídlo jejich exekutorského úřadu.

Náležitosti tohoto seznamu exekutorů, údaje do něj zapisované, jeho členění, vedení (a podmínky zápisu do něj) se předpokládá upravit prováděcím předpisem. Inspirací zde může být právní úprava seznamu insolvenčních správců obsažená v zákoně č. 312/2006 Sb., o insolvenčních správcích. Bude však třeba zvážit, které její části je vhodné a nutné přebírat pro účely vedení seznamu exekutorů. Jako z podkladu lze vycházet ze seznamu exekutorů, který vede a okresním a krajským soudům zasílá Prezidium Exekutorské komory podle § 111 odst. 6 písm. d) exekučního řádu.

V odstavci 2 se po vzoru naprosté většiny států Evropské unie zakotvuje do našeho právního řádu princip místní příslušnosti soudních exekutorů, a to v obvodu jednotlivých soudních krajů. Zkušenost s krajskou působností, resp. s působností ve vyšší správní jednotce, se ukázala jako nejlepší také u zahraničních soudních exekutorů, kde již princip teritoriality funguje.

V souvislosti s výše uvedeným se navrhuje tzv. kolovací systém přidělování konkrétního exekutora pro vedení exekuce. K vedení exekuce by exekuční soud na základě žádosti podané oprávněným určil exekutora, jehož sídlo exekutorského úřadu je v obvodu krajského soudu, ve kterém je exekuční soud povinného.

Samotný výběr exekutora by provedl automatizovaný systém, který by určil konkrétního exekutora pro vedení exekuce podle číselného pořadí jeho jména v seznamu exekutorů pro daný obvod krajského soudu, které připadá na okamžik podání žádosti o určení exekutora oprávněným.

K určení exekutora by docházelo před zahájením exekučního řízení, a to zvláštním postupem soudu podle nového § 353a občanského soudního řádu upraveným v rámci tzv. jiných činností soudu.

Do odstavce 3 se přebírá dosavadní text § 28 exekučního řádu, podle kterého exekuci vede exekutor zapsaný v rejstříku zahájených exekucí, přičemž úkony exekutora se považují za úkony exekučního soudu.

K bodu 2

Do ustanovení týkajícího se vyloučení exekutora z vedení exekuce se promítá pravidlo pro určení exekutora pouze v obvodu krajského soudu, ve kterém je i exekuční soud povinného.

K bodu 3

V návaznosti na nemožnost opakovaného jmenování několika exekutorů v téže věci (§ 353a odst. 5 občanského soudního řádu) se navrhuje vypustit § 35 odst. 4 exekučního řádu.

K bodu 4

V odstavci 1 se navrhuje upravit postup řízení v případě, kdy je podán exekuční návrh k místně nepřislušnému exekutorovi. V takovém případě exekutor vyzve oprávněného, aby označil jiného exekutora, který bude místně příslušným. Současně ho poučí, že pokud takového exekutora neoznačí, bude jeho exekuční návrh odmítnut. K usnadnění volby místně příslušného exekutora se ukládá původnímu exekutorovi povinnost označit v poučení obvod krajského soudu, ve kterém je exekuční soud povinného.

Odstavec 2 pak upravuje lhůtu k předání spisu místně příslušnému exekutorovi a v návaznosti na to určuje nový počátek běhu lhůty k pověření a nařízení exekuce.

K bodu 5

V ustanovení o pověření a nařízení exekuce se doplňuje situace, kdy žadajícím o pověření nebude exekutor, kterému došel exekuční návrh, ale kterému byl exekuční návrh postoupen postupem podle § 39a exekučního řádu.

K bodu 6

Nově je třeba upravit postup pro případy, kdy o pověření a nařízení exekuce požádá exekuční soud exekutor, který však nespĺňuje podmínku místní příslušnosti. V takovém případě soud exekutora exekucí nepověří, ale vrátí návrh exekutorovi k postupu v souladu s ustanovením § 39a exekučního řádu, který stanoví pravidla, podle nichž dojde k předání věci místně příslušnému exekutorovi.

Poté, co věc bude novému exekutorovi předána, je tento povinen do 15 dnů požádat exekuční soud o pověření a nařízení exekuce.

K bodu 7

Zavedením systému určování exekutora exekučním soudem se úprava exekučního řádu v této otázce přibližuje principu místní příslušnosti soudů dle občanského soudního řádu. Napříště si již oprávněný nebude moci volně volit exekutora a možnost změnit exekutora ve stávající úpravě § 44b tak ztrácí svůj význam. Proto se navrhuje ustanovení § 44b exekučního řádu zrušit. Jako pojistka pro situace zvláštního zřetele hodné se namísto toho navrhuje úprava v § 353a občanského soudního řádu.

K bodu 8

Doplňuje se zmocnění pro Ministerstvo spravedlnosti upravit prováděcím předpisem podrobnosti pro vedení seznamu exekutorů.

K článku III

Navrženými přechodnými ustanoveními se v bodu 1 upravuje postup pro případ, kdy exekuční řízení bylo zahájeno přede dnem nabytí účinnosti tohoto zákona. V takto zahájených řízeních bude postupováno podle dosavadní právní úpravy.

Bod 2 dopadá na situace, kdy po nabytí účinnosti této novely dojde ke spojení tzv. „starého“ exekučního řízení a řízení zahájeného po dni nabytí účinnosti této novely; v takovém případě povede spojené exekuční řízení exekutor určený podle nové právní úpravy. Znamená to, že dojde-li ke spojení tzv. starých exekučních řízení, byť po dni nabytí účinnosti této novely, povede exekuční řízení exekutor určený podle dosavadní právní úpravy.

K článku IV

Účinnost zákona je navržena tak, aby byla dána přiměřeně dlouhá legisvakanční lhůta, v rámci které je třeba jednak připravit prováděcí právní předpis a aplikaci centrálního seznamu exekutorů, který povede Ministerstvo spravedlnosti, a zároveň dána dostatečně dlouhá doba exekutorům na uspořádání jejich poměrů.

V Praze dne 13. května 2015

Milan Štěch v. r.
předseda Senátu